

Företagspolicy

– Styrdokument –

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Policy
	Beslutad av	Kommunfullmäktige 2015-10-28 § 140
	Dokumentansvarig	Kommunchefen
	Reviderad av	–

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Policy & ägardirektiv för Eda kommuns företag	5
2.1 Styrning och ledning av kommunens bolag.....	5
Övergripande ledning.....	5
Ledningsfunktioner.....	5
2.2 Avkastningskrav.....	6
2.3 Koncernnyttan.....	6
2.3.1 Samordningsfrågor.....	7
2.4 Bolagsordning.....	7
2.5 Ägardirektiv.....	7
2.6 Insyn.....	7
2.6.1 Informationsskyldighet.....	7
2.7 Policydokument.....	8
2.8 Personalfrågor.....	8

1 Inledning

Kommunen kan välja att bedriva verksamhet både i kommunala förvaltningar och i egna hel- eller delägda bolag eller andra s k associationsformer. I juridiskt avseende är företagen fristående rättssubjekt från kommunen, men de har det gemensamt med förvaltningarna, att de ägs av kommunen och att de bedriver kommunal verksamhet, som syftar till att gagna kommuninnevånarna på olika sätt.

Det kommunala syftet med verksamheterna framgår av aktiebolagens bolagsordningar och utvecklas av kommunen i ägardirektiv till bolagen. Bolagsstyrelsen skall utveckla och genomföra det kommunala syftet i praktiken.

Eftersom kommunen gentemot sina invånare bär det fulla ansvaret för all kommunal verksamhet, oavsett organisatorisk driftsform, har den också rätt och skyldighet att styra även den verksamhet som bedrivs i t ex bolagsform. Det är därför naturligt och logiskt att i princip betrakta kommunen, med dess förvaltningar och företag, som en ekonomisk beslutsenhet och sammanhållen organisation, trots att de formellt är skilda juridiska personer.

För den ordinära kommunala förvaltningsformen finns ett väl utvecklat regelsystem, som tillhandahåller de nödvändiga instrumenten för insyn, kontroll och styrning. Detta regelsystem kan dock inte utan vidare appliceras på en verksamhet som bedrivs i bolagsform. Bolagsfären har sina egna regler, som skiljer sig på ett avgörande sätt från det förvaltningsrättsliga systemet. Effekterna av de juridiska skillnaderna kan dock utjämnas då t ex kommunen som ägare till bolagen inom ramen för vad Aktiebolagslagen (2005:551) medger skapa egna regler som kopplar ihop båda regelsystemen och ger möjlighet till en mer likartad ställning exempelvis insyns- och styrningssynpunkt.

Denna företagspolicy med ägardirektiv har tagits fram för att tillgodose bl a detta syfte samt att åstadkomma att företag och kommun närmare samverkar. Den har antagits av Kommunfullmäktige och skall behandlas på bolagsstämmorna. Dokumentet anger främst ägarens/kommunens intentioner avseende mål, samordning, insyn, uppföljning och kontroll samt innehåller de generella ägardirektiv som ska gälla för Eda kommuns bolag. Utöver detta utfärdar kommunfullmäktige särskilda ägardirektiv för respektive bolag, utformade för dess specifika verksamhet och förutsättningar.

I den mån Eda kommun är delägare i företag tillsammans med annan, skall policyn utgöra basen för hur Eda kommun anser att företagsfrågorna bör regleras även avseende sådana delägda företag. Den slutliga tillämpligheten och omfattningen av policyn i delägda företag måste dock överenskommas särskilt mellan delägarna innan den kan fastställas vid årsstämma för sådant företag.

2 Policy & ägardirektiv för Eda kommuns företag

Dessa föreskrifter skall gälla för Eda kommuns helägda företag, vilka för närvarande är:

- Eda Bostads AB
- Eda Energi AB
- Valfjället Skicenter AB
- Utveckling i Noresund AB

och i tillämpliga delar, som fastställs närmare med övriga ägare, för delägda företag.

2.1 Styrning och ledning av kommunens bolag

Övergripande ledning

Ett viktigt inslag i ägarstyrningen är öppenhet och förtroende mellan ägaren och den av denne utsedda styrelsen. Denna policy förutsätter en positiv organisationskultur både inom den politiska och på den administrativa nivån i kommunkoncernen samt ett aktivt styrelsearbete med en ömsesidig dialog.

Ägandet av kommunens bolag utgår från Kommunfullmäktige. Fullmäktige har dock delegerat en del uppgifter till kommunstyrelsen.

Kommunen eftersträvar en effektiv styrning och väl avgränsade uppdrag till olika organ, varför det är viktigt hur de olika organen bemannas.

För att tydliggöra de olika organens roller följer här en beskrivning av kommunkoncernens ledningsfunktioner.

Ledningsfunktioner

Kommunstyrelsen ska i syfte att hålla nere kostnaderna och främja effektiviteten i kommunkoncernen fästa stor vikt vid samordningen av verksamheterna i bolagen och kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar för, med undantag för punkterna nedan, kommunens ägarfunktion i bolagen.

Kommunstyrelsen utser representanter till bolagsstämma i bolagen.

Kommunstyrelsen har att fullgöra sin uppsiktsplikt över bolagen enligt 6 kap. 1 § KL. Enligt denna bestämmelse svarar också kommunstyrelsen för samordningen av kommunens angelägenheter. I sin uppsikt över bolagen använder kommunstyrelsen bl a rapportering från bolagens VD och styrelseordförande.

Bolagens styrelser ska fatta nödvändiga beslut för att tillvarata kommunens intressen i sådana frågor som rör ändamål, samordning, ekonomi och efterlevnad av uppsatta mål. De ska också bidra till kommunens vision inom sitt verksamhetsområde och arbeta i enlighet med fastlagda övergripande målsättningar som bryts ned i respektive bolags verksamhetsplanering. Ledamöter i bolagens styrelser ska arbeta för bolagets bästa i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv.

Följande frågor ska vara förbehållna Kommunfullmäktige.

1. Ärenden enligt 3 kap. 16-18 §§ KL av innebörd att
  - Besluta om viss verksamhet ska bedrivas i företagsform
  - Fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten
  - Välja styrelse och minst en lekmannarevisor samt suppleanter. Även externa ledamöter (ej politiskt valda) kan utses för särskild branschkompetens.
  - Ta ställning till principiellt viktiga frågor eller annat som är av större vikt innan bolagen fattar beslut. Sådana frågor kan vara
    - kapitaltillskott till företag
    - förvärv och bildande av dotterföretag eller annat väsentligt företagsengagemang
    - frivillig likvidation av bolag
    - försäljning av företag, del av företag eller rörelse
    - strategiskt betydelsefulla eller i förhållande till omslutningen större investeringar
    - överlåtelse eller förvärv av fastigheter eller tomträtter med betydande värde
2. Kommunkoncernens vision och övergripande målsättningar som gäller kommunkoncernen i sin helhet.
3. Fastställande av de ekonomiska kraven på bolagen.
4. Grunderna för ekonomiska förmåner för styrelseledamöter, lekmannarevisor och suppleanter i företagen.
5. Ansvarsfrihet för styrelseledamot och verkställande direktör om revisor ej tillstyrkt sådan.

2.2 Avkastningskrav

Kommunfullmäktige fastställer avkastningskrav för bolagen. Kraven ska vara långsiktiga och uttryckas för en period om 3-5 år och ta hänsyn till respektive bolags ändamål och utvecklings- och investeringsbehov. Syftet med företagen ska inte vara att bereda vinst åt ägaren om inte annat anges.

Närmare bestämmelser om de ekonomiska eller andra målen för respektive företag framgår av de särskilda ägardirektiven.

2.3 Koncernnyttan

Målsättningen för verksamheten inom kommunens totala organisation ska vara att tillgodose intressen som gagnar kommunen i sin helhet, samhällsnytta. Alla former av suboptimeringar ska undvikas.

Kommunstyrelsens uppdrag att samordna kommunkoncernens verksamhet ska respekteras. Bolagen utgör kommunens egendom och förvaltar stora värden. Förtroendet för kommunal verksamhet är beroende av att kommunen och de kommunala bolagen framstår och fungerar som en sammanhållen och demokratisk organisation.

2.3.1 Samordningsfrågor

Samordning ska gälla enligt följande:

- upphandling av varor och tjänster ska, så långt som möjligt, samordnas mellan företagen och kommunen.
- företagen ska ingå i kommunens koncernkontosystem hos den bank kommunen har sin huvudsakliga affärsrelation
- kommunen, som ägare till bolaget, ska synliggöras på lämpligt sätt i bolagets profilprogram och marknadsföring, i syfte att stärka kommunens identitet.
- verkställande direktören och/eller styrelsen i bolaget ska delta i de chefskonferenser m.m. som kommunledningen kallar till.

2.4 Bolagsordning

Bolagsordningen lägger grunden för bolagets existens. I den anges vad bolaget ska ägna sig åt, det vill säga föremålet för bolagets verksamhet, det kommunala ändamålet och ett antal grundläggande regler för aktiekapital, styrelsesammansättning, räkenskapsår och vilka ärenden som ska förekomma på ordinarie stämma.

2.5 Ägardirektiv

Kommunen kan genom beslut i kommunfullmäktige enligt ovan ge direktiv för bolagens verksamhet. Ett likatydande beslut ska, för att bolaget ska omfattas av direktivet, också fattas av bolagsstämman. Denna företagspolicy är ett sådant ägardirektiv.

Kommunstyrelsen kan, inom ramen för denna företagspolicy, utfärda direktiv i förhållande till bolagen.

Denna företagspolicy kompletteras med ägardirektiv för respektive bolag.

Ägardirektiven ska ha följande struktur:

- Ändamålet med bolagets verksamhet, precisering av bolagets samhällsnytta
- Ägarens krav
  - Mål med verksamheten
  - Ekonomiska mål
- Rapportering

2.6 Insyn

Företagens verksamhet står under tillsyn och uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har rätt att själv eller genom annan utsedd person ta del av företagets räkenskaper och övriga handlingar samt även i övrigt inspektera företagen och deras verksamhet.

2.6.1 Informationsskyldighet

På begäran ska kommunstyrelsen informeras om och tillställas handlingar rörande företagets verksamheter.

Företagen ska i övrigt fortlöpande hålla kommunstyrelsen väl informerad om deras respektive verksamhet, ekonomiska ställning, viktiga händelser m.m.

Protokoll från styrelsemöten och bolagsstämmor ska löpande översändas till kommunstyrelsen.

Delårsrapporter och andra redovisningar ska löpande lämnas till kommunstyrelsen enligt kommunens fastställda anvisningar.

Avrapportering från företagets styrelseordförande och verkställande direktör ska ske minst en gång per år vid sammanträde med kommunstyrelsen.

Beslutad arbetsordning för styrelsen och utfärdad instruktion för verkställande direktören ska översändas till kommunstyrelsen.

Uppgifter som omfattas av sekretess behöver inte lämnas till kommunstyrelsen i annat fall än då detta uttryckligen begärs.

2.7 Policydokument

Av ägaren – kommunfullmäktige – fattade policybeslut syftar till att lägga fast koncerngemensamma värderingar och uppnå ett gemensamt agerande. Dessa beslut ska därför följas av bolagen och vara utgångspunkten för interna riktlinjer i de olika bolagen.

Ovanstående policydokument ska behandlas som ägardirektiv och därmed fastställas på bolagsstämma.

2.8 Personalfrågor

Bolagsstyrelsen ska ha ett samråd med kommunstyrelsens ordförande samt kommunchefen innan VD för bolaget tillsätts eller avsätts. Bolagsstyrelsen har dock ytterst att fatta beslut om att utse ny VD eller att avsätta VD.